

DECIZIE nr. 472 din 28 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 lit. c), art. 56 alin. (2) lit. m), art. 62 alin. (3), art. 66 lit. p) și art. 92 alin. (2) din Legea nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, a prevederilor art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din [Statutul profesiei de avocat](#), a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, precum și a art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților
Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 573 din data de 28 iulie 2016

Mona-Maria Pivniceru - președinte
Petre Lăzăroiu - judecător
Mircea Ștefan Minea - judecător
Daniel Marius Morar - judecător
Puskas Valentin Zoltan - judecător
Simona-Maya - judecător
Teodoroiu
Tudorel Toader - judecător
Augustin Zegrean - judecător
Ingrid Alina Tudora - magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor aii. 28 lit. c), art. 56 alin. (2) lit. m), art. 62 alin. (3), art. 66 lit. p) și art. 92 alin. (2) din Legea nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, a prevederilor art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din [Statutul profesiei de avocat](#), a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, precum și a art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților, excepție ridicată de Ion-Gabriel Angheluș, Andrei Ion și Mihai Romulus Alecu în Dosarul nr. 928/120/2015* al Tribunalului Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3D/2016,

2. Dezbaterele au avut loc în ședința publică din 14 iunie 2016, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea, și în prezența autorilor excepției de neconstituționalitate, fiind consemnate în încheierea din acea dată, când, având în vedere solicitarea formulată de Baroul Dâmbovița de amânare a pronunțării în scopul depunerii unor concluzii scrise, Curtea, în temeiul prevederilor art. 14 din Legea nr. [47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, coroborate cu cele ale art. 222 alin. (2) din [Codul de procedură civilă](#), a amânat pronunțarea pentru data de 21 iunie 2016. La aceea dată, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului de judecată, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. [47/1992](#), Curtea a amânat pronunțarea pentru 28 iunie 2016, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin încheierea din 22 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 928/120/2015*, Tribunalul Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 lit. c), art. 56 alin. (2) lit. m), art. 62 alin. (3), art. 66 și art. 92 din Legea nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, a prevederilor art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din [Statutul profesiei de avocat](#), a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, precum și a prevederilor art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților (CAA). Excepția

de neconstituționalitate a fost ridicată de Ion-Gabriel Angheluș, Andrei Ion și Mihai Romulus Alecu într-o cauză având ca obiect cererea de suspendare provizorie a executării unui act administrativ, în contradictoriu cu Baroul Dâmbovița.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că suspendarea calității de avocat în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale (către barou, către Uniunea Națională a Barourilor din România - U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale), corelată cu obligația avocatului de a-și asigura substituirea în această împrejurare, este neconstituțională și încalcă grav principiul pacta sunt servanda, întrucât permite ingerința unei terțe părți în contractele de asistență juridică dintre avocați și justițiabili, ce are drept consecință încălcarea libertății și a independenței profesiei de avocat. Arată că suspendarea calității de avocat în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale este o măsură ce încalcă principiul proporționalității, ce are drept consecință încălcarea libertății și a independenței profesiei de avocat, afectând, implicit, și dreptul justițiabilului la apărare și la apărătorul liber ales, desființând principiul sacrosant al confidențialității ce guvernează raportul avocat și client, ca urmare a unor ingerințe nepermise în raporturile contractuale dintre avocați și clienții justițiabili. Astfel, prin măsura suspendării se periclitează secretul profesional și este împiedicat avocatul să își desăvârșească rolul esențial, și anume acela de apărător al drepturilor și intereselor justițiabililor.

5. Apreciază că prin această sancțiune se încalcă grav dreptul la muncă și, totodată, la subzistență al avocatului afectat de această măsură, care se află astfel în imposibilitatea de a-și desfășura profesia pentru care este calificat.

6. Din perspectiva autorilor excepției de neconstituționalitate soluția legislativă criticată încalcă și principiul egalității, consacrat de art. 16 din [Constituției](#) prin instituirea unei discriminări, în primul rând, între avocați față de aplicarea legii, în interiorul profesiei, precum și, în al doilea rând, o discriminare a cetățenilor avocați față de toți cetățenii României.

7. Totodată, autorii susțin că prevederile criticate permit Consiliului U.N.B.R., organ de conducere cu rol administrativ, să adopte norme cu putere de lege și, de asemenea, să adauge la lege în mod discreționar, având tendința de a se transforma într-un fel de "stabor în statul de drept", "un consiliu privat cu interese oculte, cu tendințe spre puteri legislative absolutiste". În acest context arată că nu există nicio cale legală, dar mai ales efectivă/practică de atac și de contestare în fața unei instanțe independente de judecată din România, în sensul că nicio persoană fizică - avocat nu poate ataca actele legislative și normative emise de Consiliul U.N.B.R., ceea ce, în opinia autorilor excepției, denotă caracterul total neconstituțional și imprezvizibil al textelor de lege criticate.

8. În susținerea criticilor lor, autorii excepției invocă și încălcarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în sfera protecției drepturilor avocaților, sens în care menționează Cauza H. contra Belgiei, [Cauza Mateescu contra României](#), Cauza Morice Olivier contra Franței și altele.

9. În opinia Tribunalului Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât "măsurile sancționatorii criticate sunt abuzive și conduc la încălcarea dreptului la muncă și subzistență prin excluderea din profesie, ca efect al suspendării din profesie până la plata contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale, sume ce nu pot fi însă achitate mai ales când avocatul suspendat nu poate produce venit din singura sursă, și anume profesia de avocat". Așa fiind, în opinia instanței de judecată, "decizia de suspendare din calitatea de avocat produce efecte dezastruoase și ilegale prin depășirea proporționalității în ceea ce privește raportul dintre măsura suspendării și efectele produse de aceasta".

10. De asemenea, mai apreciază că "măsura disciplinară este deosebit de gravă, în condițiile în care asigurarea pensiilor este obligatorie pentru avocați și membrii lor de familie, acestea reprezentând principala formă de asigurare materială în caz de bătrânețe, incapacitate de muncă sau de pierdere a susținătorului".

11. Instanța consideră, totodată, că "clientela și cabinetul avocatului sunt proprietatea acestuia și, ca atare, intră în sfera dreptului de proprietate, care este un drept civil", potrivit prevederilor art. 1 din Primul Protocol adițional și ale art. 6 paragraful 1 din [Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#), sens în care face referire la Hotărârea din 26 iunie 1986, pronunțată în Cauza Van Marle și alții, precum și la [Hotărârea din 14 ianuarie 2014, pronunțată în Cauza Mateescu contra României](#).

12. Instanța de judecată mai apreciază că, deși Legea nr. [51/1995](#) prevede că "avocatul suspendat este obligat ca în termen de 15 zile să își asigure substituirea, această prevedere este lovită de nulitate absolută, în temeiul art. 6 alin. (3) coroborat cu art. 7 alin. (4) din [Statutul profesiei de avocat](#), potrivit cărora nimeni nu poate impune unei persoane un anumit avocat, orice clauză ori convenție contrară, prohibitivă sau restrictivă fiind lovită de nulitate absolută, iar independența avocatului nu poate prejudicia interesele clientului său". Mai mult, "această măsură este o ingerință inacceptabilă în raportul contractual dintre client și avocat, fiind ilegal ca o terță persoană să dispună încetarea efectelor contractului legal încheiat între justițiabil și avocat".

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. [47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

14. Guvernul consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate. Arată că prevederile supuse controlului de constituționalitate sunt expresia unei obligații legale, asumată de către autorii excepției de neconstituționalitate în virtutea apartenenței acestora la o asociație profesională, și anume plata unor contribuții profesionale, iar, în caz de nerespectare, suportarea sancțiunilor corespunzătoare. În acest context, apreciază că sancțiunea suspendării din profesie a avocatului pentru neplata totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale reprezintă o sancțiune proporțională în raport cu scopul urmărit, și anume executarea obligațiilor profesionale ale avocatului, în condițiile în care sancțiunea aplicată acestuia, pe de o parte, este disuasivă, fiind în măsură să îl determine să își modifice ulterior comportamentul, și, pe de altă parte, are un caracter temporar. O atare sancțiune are practic ca efect obligarea avocatului suspendat să își plătească taxele și contribuțiile profesionale pentru a-și putea relua activitatea avocațială.

15. Avocatul Poporului apreciază ca fiind inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor criticate din [Statutul profesiei de avocat](#), sens în care arată că sunt incidente prevederile art. 29 din Legea nr. [47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, consideră că aceasta este neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a instanței de contencios constituțional, respectiv Decizia nr. [406 din 14 iulie 2005](#) și Decizia nr. [237 din 15 martie 2012](#).

16. Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, înscrisurile depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și Legea nr. [47/1992](#), reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din [Constituție](#), precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. [47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierea de sesizare și din criticile formulate, îl constituie prevederile art. 28 lit. c), aii, 56 alin. (2) lit. m), art. 62 alin. (3), art. 66 lit. p) și art. 92 alin. (2) din Legea nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011, prevederile art. 49

lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din Statutul din 3 decembrie 2011 al profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 64 din 3 decembrie 2011 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 898 din 19 decembrie 2011, prevederile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr 610 din 28 noiembrie 2000, precum și prevederile art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților, adoptat de Congresul avocaților în temeiul art. 64 lit. d) din Legea nr. [51/1995](#).

19. Prevederile criticate din Legea nr. [51/1995](#), republicată, au următorul cuprins:

- Art. 28 lit. c): "Calitatea de avocat este suspendată: [..] în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadența acestora și până la lichidarea integrală a datoriilor;"

- Art. 56 alin. (2) lit. m): "Consiliul baroului are următoarele atribuții: [...] suspendă din exercitarea profesiei, pe durata neplății taxelor, avocatul care nu achită taxele și contribuțiile prevăzute de lege și de statutul profesiei timp de 3 luni de la scadența acestora, dacă a fost avertizat despre neplată și nu s-a conformat obligației;"

- Art. 62 alin. (3): "La cererea a cel puțin unei treimi din numărul barourilor, Consiliul U.N.B.R. este obligat să convoace Congresul avocaților în sesiune extraordinară"

- Art. 66 lit. p): "Consiliul U.N.B.R. are următoarele atribuții [...] anulează hotărârile barourilor pentru cauze de nelegalitate și rezolvă plângerile și contestațiile făcute împotriva hotărârilor adoptate de consiliile barourilor, în cazurile prevăzute de lege și de statutul profesiei;"

- Art. 92 alin. (2): "Avocatul înscris în barou, cu drept de exercitare a profesiei, este obligat să contribuie la constituirea fondului Casei de Asigurări a Avocaților. Contribuția nu poate fi mai mică decât suma stabilită de Consiliul U.N.B.R. astfel încât să acopere nevoile curente de plată ale Casei de Asigurări a Avocaților. Avocații pot face parte și din alte forme de asigurări sociale."

20. Prevederile criticate din [Statutul profesiei de avocat](#) au următorul conținut:

- Art. 49 alin. (1) lit. c): "Exercițiul profesiei de avocat se suspendă. [...] în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale timp de 3 luni de la scadența acestora, până la lichidarea integrală a datoriilor;"

- Art. 51 alin. (4): "Decizia consiliului baroului este executorie. Despre aceasta se va Face mențiune, în mod corespunzător, în tabloul avocaților și în tabloul avocaților incompatibili;"

- Art. 53: "Exercitarea profesiei de către avocatul al cărui drept de exercitare a profesiei este suspendat potrivit prevederilor art. 49 în perioada măsurii suspendării constituie abatere disciplinară gravă.

- Art. 54 alin. (1) și (2): "(1) Avocatul împotriva căruia s-a dispus măsura suspendării este obligat ca în termen de cel mult 15 zile de la data comunicării măsurii să își asigure substituirea.

(2) Încălcarea dispozițiilor prezentului articol constituie abatere disciplinară gravă.

- Art. 85 alin. (2) teza a doua: "Consiliul U.N.B.R. adoptă decizii și hotărâri obligatorii. La cererea majorității barourilor, hotărârile Consiliului U.N.B.R. pot fi atacate, pentru ne/egalitate, la Congresul avocaților în prima sa ședință."

- Art. 235 alin. (4) și (5): "(4) Depășirea termenului de plată a contribuțiilor prevăzute în prezentul articol atrage suspendarea calității de avocat, în condițiile legii.

(5) Distinct de măsura suspendării calității de avocat, depășirea termenului de plată a contribuțiilor prevăzute de prezentul articol atrage obligația de plată a majorărilor de întârziere în cuantum de 0,15% pentru fiecare zi de întârziere, aplicat la suma datorată.";

- Art. 323: "(1) Neplata contribuțiilor lunare în cuantumul și la termenele stabilite atrage aplicarea măsurii prevăzute la art. 28 lit c) din Lege.

(2) Filiala va notifica în prealabil avocatul debitor și va sesiza baroul în cazurile în care întârzierea plății este mai mare de 3 luni. La sesizare se va atașa dovada notificării.

(3) Respectarea procedurii prealabile de notificare prevăzute la alin. (2) nu este necesară dacă avocatul nu a dat declarația privind veniturile realizate pe o perioadă mai mare de 6 luni și nici nu a plătit cotele de contribuție la C.A.A.

(4) Încălcarea repetată a obligațiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) din Lege constituie abatere disciplinară gravă."

21. Prevederile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) prevăd că "Nivelul contribuției minime obligatorii datorate de avocații înscriși în tablourile barourilor cu drept de exercitare a profesiei va fi stabilit de Consiliul Uniunii Avocaților din România potrivit nevoilor curente și de perspectivă ale Casei de Asigurări a Avocaților", iar prevederile art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților prevăd că "Neplata totală sau parțială a contribuțiilor lunare obligatorii de pensii și asigurări sociale, principale și accesorii, în cuantumul și la termenele prevăzute de prezentul statut, timp de 3 luni de la scadența acestora și până la lichidarea integrală a datoriilor, atrage aplicarea măsurii suspendării calității de avocat, în conformitate cu prevederile Legii nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat și ale Statutului profesiei de avocat."

22. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, reglementările criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), art. 9, art. 11 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 20, art. 21, art. 24, art. 26 alin. (2), art. 36 alin. (1), art. 41 alin. (1), art. 44, art. 45, art. 47 alin. (1), art. 53 și art. 148 alin. (1) și (2). De asemenea, apreciază că sunt încălcate și dispozițiile [Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#) (art. 8 și art. 17), ale Declarației Universale a Drepturilor Omului (art. 2,3,5,7,8,10,12,17,22, 23,25,28), ale Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, precum și cele ale Cartei principiilor fundamentale ale drepturilor avocatului european.

23 Examinând excepția de neconstituționalitate în ceea ce privește prevederile criticate din cuprinsul Legii nr. [51/1995](#), republicată, Curtea reține că în jurisprudența sa, exemplu fiind Decizia nr. [150 din 10 februarie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 11 martie 2009, sau Decizia nr. [379 din 24 septembrie 2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 27 noiembrie 2013, a statuat că, în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale. Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, astfel încât cei care doresc să practice această profesie sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. Curtea a statuat, de asemenea, că, deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive (a se vedea în acest sens și Decizia nr. [164 din 27 februarie 2007](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 26 martie 2007).

24. În contextul criticilor formulate în prezenta cauză, prin Decizia nr. [311 din 8 iulie 2004](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 810 din 2 septembrie 2004, Curtea a reținut că art. 1 alin. (1) din Legea nr. [51/1995](#), republicată, stabilește că profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile legii sale speciale și ale statutului profesiei, avocatul având obligația, conform prevederilor art. 44 alin. (1) din aceeași lege, să achite cu regularitate și la timp taxele și contribuțiile stabilite pentru formarea bugetului baroului și a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților din România și ale filialelor.

25. Așa fiind, referitor la critica autorilor excepției de neconstituționalitate potrivit căreia suspendarea calității de avocat în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale este neconstituțională și are drept consecință încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă, prin Decizia nr. [237 din 15 martie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 27 aprilie 2012 (făcând trimitere și la jurisprudența sa anterioară, respectiv Decizia nr. [406 din 14 iulie 2005](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 6 septembrie 2005, și Decizia nr. [242 din 19 februarie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 159 din 16 martie 2009), Curtea a statuat că "instituirea prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatorii față de cei ce încalcă regulile prevăzute este întru totul legitimă". Prin decizia menționată, Curtea a constatat că dreptul la muncă, prevăzut de art. 41 din [Constituție](#), nu are legătură cu măsura suspendării din funcție a unui avocat în cazul neîndeplinirii unor obligații prevăzute de lege și a subliniat totodată că suspendarea din profesie a avocatului pentru neplata totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale este o sancțiune proporțională în raport cu scopul urmărit, și anume executarea obligațiilor profesionale ale avocatului. O atare sancțiune are, practic, ca efect obligarea avocatului suspendat să își plătească taxele și contribuțiile profesionale pentru a-și putea relua activitatea avocațială. Curtea a reținut că soluția legislativă instituită nu constituie o restrângere a exercitării dreptului de a profesa avocatura, ci o garanție legală stabilită în scopul asigurării unui climat de ordine în valorificarea de către titulari a drepturilor și intereselor legitime. Având în vedere faptul că avocatura este un serviciu public, al cărui specific impune necesitatea prevederii, prin lege, a unor condiții de exercitare a acestei profesii, instituirea, prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat, a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile prevăzute nu este grevată de niciun viciu de neconstituționalitate.

26. De asemenea, prin Decizia nr. [406 din 14 iulie 2005](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 6 septembrie 2005, Curtea a constatat că soluția legislativă criticată, referitoare la suspendarea din exercitarea profesiei a avocatului care nu achită taxele și contribuțiile prevăzute de lege și de statutul profesiei, nu încalcă nici dispozițiile art. 6 pct. 1 din [Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#). În acest sens, instanța de contencios constituțional a menționat că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat asupra unor probleme de drept relevante și în cauza de față, stabilind de principiu, în urma radierii unui avocat de pe lista avocaților, că un consiliu al Ordinului avocaților are "competența să statueze asupra unei contestații referitoare la un drept". Pe de altă parte, în Cauza H. contra Belgiei, 1981, Curtea a stabilit că, "în plus, consiliul Ordinului îndeplinea față de H. o funcție jurisdicțională care se situa în prelungirea atribuțiilor sale în materie disciplinară". De asemenea, în Cauza Albert și Le Compte contra Belgiei, 1983, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat ca fiind conforme normelor Convenției drepturile Consiliului provincial al Ordinului medicilor din Brabant de a aplica unui medic o suspendare a dreptului de a practica medicina sau radierea din Ordinul medicilor.

27. Cu privire la susținerile autorilor excepției de neconstituționalitate potrivit cărora nu ar exista nicio cale legală, dar mai ales efectivă de atac și de contestare a actelor emise de Consiliul U.N.B.R., Curtea reține că, atât potrivit Legii nr. [51/1995](#), republicată, cât și art. 235 alin. (1) din Statutul profesiei, "avocatul are obligația să achite, la termenul stabilit, taxele și contribuțiile la formarea bugetului baroului, al bugetului U.N.B.R. și al bugetului sistemului de asigurări al avocaților". Potrivit art. 265 alin. (2) din Statut, "fapta săvârșită de avocat, în nume propriu sau în numele și pentru forma de exercitare a profesiei din care face parte, prin care se încalcă dispozițiile legii, ale statutului profesiei, (...) constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit art. 89 din Lege". Astfel, în temeiul art. 56 alin. (2) lit. m) din Legea nr. [51/1995](#), republicată, Consiliul baroului suspendă din exercitarea profesiei, pe durata neplății taxelor, avocatul care nu achită taxele și contribuțiile prevăzute de lege și de statutul profesiei timp de 3 luni de la scadența acestora, dacă a fost avertizat despre neplată și nu s-a conformat obligației. Decizia consiliului baroului poate fi contestată la Consiliul U.N.B.R., în termen de 15 zile de la comunicarea acesteia. Contestația nu suspendă executarea (art. 51 din Statutul profesiei). Neplata totală sau parțială de către avocat a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou constituie abatere disciplinară, iar judecarea acțiunilor disciplinare se supune regulilor de procedură reglementate prin art. 88 și următoarele din Legea nr. [51/1995](#), republicată, precum și prin art. 277 și următoarele din [Statutul profesiei de avocat](#). Astfel, așa cum este stipulat în art. 88 alin. (5) din Legea nr. [51/1995](#), republicată, "procedura judecării abaterilor disciplinare este stabilită în statutul profesiei și se completează cu prevederile Codului de procedură civilă".

28. Curtea constată totodată că, potrivit reglementărilor legale în materie, nerespectarea de către avocat a obligației substituiri sale în termen de 15 zile de la data comunicării măsurii suspendării constituie o abatere disciplinară gravă. Fiindu-i suspendată calitatea de avocat și implicit dreptul de a profesa, avocatul nu mai poate îndeplini activități profesionale și trebuie, deci, să își asigure substituirea în cauzele pentru care a fost angajat, scopul acesteia reprezentându-l protejarea clientului beneficiar al serviciilor de asistență juridică contractate, care nu trebuie lipsit de apărare din cauze care nu îi sunt imputabile. Termenul de 15 zile prevăzut în acest scop este unul rezonabil, îngăduind timpul necesar asigurării unei substituiri corespunzătoare, dar și suficient de strict încât să nu pericliteze, prin trecerea unui interval de timp prea îndelungat, interesele clientului. De asemenea, avocatul are obligația să depună toate diligențele necesare pentru îndeplinirea serviciului profesional ce i-a fost încredințat, iar în cazul în care avocatul este împiedicat să îndeplinească serviciul profesional, își va asigura substituirea, inclusiv printr-un avocat care își desfășoară activitatea într-o altă formă de exercitare a profesiei, dacă în prealabil obține acordul clientului în acest scop. Ca atare, instituția substituiri are drept scop tocmai protejarea intereselor clientului și a dreptului acestuia la apărare, această împrejurare fiind determinată de imposibilitatea exercitării serviciului profesional de către avocatul aflat în cazurile prevăzute de lege privind încetarea sau suspendarea calității de avocat, astfel încât nu poate fi reținută critica autorilor excepției potrivit căreia prin măsura suspendării se periclitează secretul profesional și este împiedicat avocatul să își desăvârșească rolul esențial, și anume acela de apărător al drepturilor și intereselor justițiabililor.

29. În contextul celor mai sus menționate, Curtea reține că avocatura este un serviciu public, al cărui specific impune necesitatea prevederii, prin lege, a unor condiții de exercitarea acestei profesii. Instituirea, prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat, a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile prevăzute nu încalcă sub niciun aspect dispozițiile constituționale invocate.

30. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#), referitor la nivelul contribuției minime obligatorii datorate de avocații înscriși în tablourile barourilor cu drept de exercitare a profesiei, autorii excepției de neconstituționalitate consideră că sintagma "potrivit nevoilor curente și de perspectivă ale Casei de Asigurări a Avocaților (CAA)", inserată în cuprinsul acestui text legal, încalcă "principiul proporționalității și previzibilității conduitei de conformare a avocatului la obligații hazardate și imprevizibile lăsate la îndemâna unor terți (...)". Totodată, autorii excepției apreciază că prin textul criticat este afectat și "dreptul de asociere/alegere a unui sistem de pensii private sau publice și contribuția pe bază de contract de asigurare de pensie în acest sistem privat de pensii CAA."

31. În contextul criticilor formulate, Curtea reține că acestea sunt neîntemeiate întrucât, potrivit art. 92 alin. (2) din Legea nr. [51/1995](#), republicată, avocatul înscris în barou cu drept de exercitare a profesiei este obligat să contribuie la constituirea fondului Casei de Asigurări a Avocaților. Contribuția nu poate fi mai mică decât suma stabilită de Consiliul U.N.B.R., astfel încât să acopere nevoile curente de plată ale Casei de Asigurări a Avocaților. Totodată, acest text de lege prevede faptul că avocații pot face parte și din alte forme de asigurări sociale.

Curtea reține că, într-adevăr, Legea nr. [51/1995](#), republicată, nu stabilește quantumul taxelor și al contribuțiilor datorate pentru formarea bugetului baroului, al Casei de Asigurări a Avocaților și al Uniunii Avocaților din România, dar el este stabilit în mod legal de organele lor de conducere, respectiv de către Consiliul Uniunii Avocaților din România, în temeiul art. 1 din actul normativ mai sus menționat, care prevede că profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome. De asemenea, potrivit art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#), Casa de Asigurări a Avocaților are patrimoniu unic și buget propriu, aprobat cu procedura prevăzută de lege, iar structura veniturilor sistemului, modul de constituire a acestora, structura cheltuielilor și destinația lor se stabilesc pe baza Statutului Casei de Asigurări a Avocaților.

32. În acest sens, prin Decizia nr. [311 din 8 iulie 2004](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 810 din 2 septembrie 2004, Curtea a reținut că "în legătură cu dreptul la pensie și alte drepturi de asigurări sociale ale avocatului, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. [452/2001](#), dispune că acesta se exercită printr-un sistem unic, propriu și autonom care este organizat și funcționează pe baza principiilor autonomiei, solidarității, obligativității, contributivității, descentralizării și al repartiției, în condițiile prevăzute de Legea nr. [51/1995](#), republicată, și de Statutul Casei de Asigurări a Avocaților. Acest sistem este gestionat de Casa de Asigurări a Avocaților din România, ca instituție autonomă de interes public cu personalitate juridică, cu statut de organizare și funcționare aprobat de Consiliul Uniunii Avocaților din România. Tot Consiliul Uniunii Avocaților din România stabilește, așa cum prevede art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#), nivelul contribuției minime obligatorii datorate de avocații înscriși în tablourile barourilor cu drept de exercitare a profesiei potrivit nevoilor curente și de perspectivă ale Casei de Asigurări a Avocaților. Așadar, rezultă cu claritate că nivelul contribuției este stabilit de organul abilitat pentru aceasta, în condițiile legii, iar nu în mod arbitrar (...)"

33. În ceea ce privește critica referitoare la prevederile art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din Statutul din 3 decembrie 2011 al profesiei de avocat, Curtea constată că [Statutul profesiei de avocat](#) este un act administrativ, cu caracter normativ, adoptat în baza Legii nr. [51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată. Art. 146 din [Constituție](#), enumerând atribuțiile Curții Constituționale, prevede la lit. d) că aceasta "hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; [...]", dispoziție preluată și de art. 29 alin. (1) din Legea nr. [47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată. Or, [Statutul profesiei de avocat](#) nu se încadrează în aceste categorii de acte normative. În aceste condiții, instanța de judecată, potrivit alin. (6) al art. 29 din Legea nr. [47/1992](#), trebuia să respingă excepția printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. Întrucât aceasta nu a aplicat dispozițiile legale menționate, Curtea urmează să respingă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din [Statutul profesiei de avocat](#) ca fiind inadmisibilă.

34. De asemenea, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților (CAA), Curtea reține că, în temeiul art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#), "Casa de Asigurări a Avocaților are statut de organizare și funcționare aprobat de Consiliul Uniunii Avocaților din România". Rezultă deci că Statutul Casei de Asigurări a Avocaților nu este un act normativ de nivelul legii sau al ordonanței Guvernului și, prin urmare, pentru aceleași considerente menționate în paragraful de mai sus, nici acesta nu poate constitui obiect al controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională. Așa fiind, și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din [Constituție](#), precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. [47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

în numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ion-Gabriel Angheluș, Andrei Ion și Mihai Romulus Alecu în Dosarul nr. 928/120/2015* al Tribunalului Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 28 lit. c), art. 56 alin. (2) lit. m), art. 62 alin. (3), art. 66 lit. p) și art. 92 alin. (2) din Legea nr. [51/1995](#) pentru organizarea și

exercitarea profesiei de avocat, republicată, precum și prevederile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. [221/2000](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 49 lit. c), art. 51 alin. (4), art. 53, art. 54, art. 85 alin. (2) teza a doua, art. 235 alin. (4) și (5) și art. 323 din [Statutul profesiei de avocat](#), precum și a prevederilor art. 26 alin. (1) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaților, excepție ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 iunie 2016.

PREȘEDINTE

prof. univ. dr. MONA-MARIA PIVNICERU

Magistrat-asistent,

Ingrid Alina Tudora